

MINISTERSTWO
ŚRODOWISKA

Załącznik do zarządzenia Ministra Środowiska
z dnia 26 czerwca 2019 r. (poz. 35)

**Wieloletni program współpracy Ministra Środowiska
z organizacjami pozarządowymi
oraz podmiotami wymienionymi w art. 3 ust. 3
ustawy o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie
na lata 2020-2024**

Ministerstwo Środowiska ul. Wawelska 52/54, 00-922 Warszawa
centrala: (+48 22) 36-92-900, Infolinia Ministerstwa (+48) 222-500-136, Infolinia dla Obywatela (+48 22) 36-92-900
info@mos.gov.pl
<https://www.gov.pl/web/srodowisko>

Spis treści

1	Wstęp.....	2
2	Cele Programu	2
3	Zasady współpracy z organizacjami pozarządowymi	2
4	Zakres przedmiotowy	3
5	Formy współpracy	3
5.1	Konsultacje publiczne	3
5.2	Wzajemne informowanie o kierunkach działań	4
5.3	Patronat honorowy Ministra	4
5.4	Udział przedstawicieli Ministerstwa w wydarzeniach organizowanych przez organizacje pozarządowe	4
5.5	Udział organizacji pozarządowych w przygotowywaniu wydarzeń organizowanych przez Ministerstwo	4
5.6	Organizacja cyklicznych spotkań Ministra z organizacjami pozarządowymi.....	4
6	Sposób realizacji Programu	5
7	Okres realizacji Programu	6
8	Środki na realizację Programu.....	6
9	Ocena realizacji Programu.....	6
10	Tworzenie Programu	6

1 Wstęp

Resort środowiska jako jeden z pierwszych postanowił w końcu XX wieku kompleksowo uregulować zasady współpracy z organizacjami pozarządowymi, w tym pozarządowymi organizacjami ekologicznymi (POE). W maju 1998 roku Minister Ochrony Środowiska, Zasobów Naturalnych i Leśnictwa podpisał *Deklarację MOŚZNiL dotyczącą współdziałania z POE oraz Kierunki Wdrażania Zasad Współpracy i Program Wykonawczy na rok 1998*.

W *Deklaracji* zawarto postanowienia, wedle których MOŚZNiL podejmuje i podejmować będzie działania służące umacnianiu POE zarówno w sferze prawnej, instytucjonalnej, jak i edukacyjnej i organizacyjnej. W szczególności popierać będzie starania o prawne uregulowanie możliwości finansowego wspierania działalności POE – niezależnie od sum przeznaczanych na realizację konkretnych przedsięwzięć. Ministerstwo wspierać będzie inicjatywy umożliwiające POE podejmowanie niezależnych badań i kampanii proekologicznych.

Obecnie działania w zakresie współpracy administracji rządowej ze stroną społeczną są usystematyzowane przepisami ustawy z dnia 24 kwietnia 2003 r. *o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie* (Dz. U. z 2018 r. poz. 450, z późn. zm.), zwanej dalej „*Ustawą*”, czego efektem jest opracowany na podstawie art. 5b Ustawy niniejszy *Wieloletni program współpracy Ministra Środowiska z organizacjami pozarządowymi oraz podmiotami wymienionymi w art. 3 ust. 3 ustawy o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie na lata 2020-2024*, zwany dalej „*Programem*”.

2 Cele Programu

Celem głównym Programu jest budowa partnerstwa pomiędzy administracją rządową a organizacjami pozarządowymi oraz podmiotami wymienionymi w art. 3 ust. 3 Ustawy, zwanymi dalej „*organizacjami pozarządowymi*”, w realizacji działań na rzecz ochrony i zarządzania środowiskiem.

Celami szczegółowymi są:

- 1) stworzenie przez Ministra Środowiska, zwanego dalej „*Ministrem*”, skutecznych kanałów komunikacji z organizacjami pozarządowymi w celu zwiększenia ich wpływu na kreowanie polityk środowiskowych;
- 2) zwiększenie efektywności i usystematyzowanie współpracy Ministra z organizacjami pozarządowymi;
- 3) wspieranie, rozwijanie i wykorzystanie potencjału organizacji pozarządowych w sferach aktywności Ministra;
- 4) promowanie dobrych praktyk współpracy Ministra z organizacjami pozarządowymi.

3 Zasady współpracy z organizacjami pozarządowymi

Współpraca Ministra z organizacjami pozarządowymi odbywa się w oparciu o zasady, o których mowa w art. 5 ust. 3 Ustawy, tj.: pomocniczości, suwerenności stron, partnerstwa, efektywności, uczciwej konkurencji i jawności.

4 Zakres przedmiotowy

Współpraca Ministra z organizacjami pozarządowymi jest realizowana w ramach dostępnych narzędzi i dotyczy spraw mieszczących się w kompetencjach Ministra, określonych w rozporządzeniu Prezesa Rady Ministrów z dnia 10 stycznia 2018 r. w sprawie szczegółowego zakresu działania Ministra Środowiska (Dz. U. poz. 96). Zgodnie z powołanym rozporządzeniem Minister kieruje działem administracji rządowej Środowisko. Z kolei zgodnie z art. 28 ustawy dnia 4 września 1997 r. o działach administracji rządowej (Dz. U. z 2018 r. poz. 762, z późn. zm.) dział Środowisko obejmuje sprawy:

- 1) ochrony i kształtowania środowiska oraz racjonalnego wykorzystywania jego zasobów;
- 2) ochrony przyrody, w tym w parkach narodowych i krajobrazowych, rezerwatach przyrody, oraz ochrony gatunków roślin i zwierząt, prawem chronionych lasów, zwierzyny i innych tworów przyrody;
- 3) geologii;
- 4) gospodarki zasobami naturalnymi;
- 5) kontroli przestrzegania wymagań ochrony środowiska i badania stanu środowiska;
- 6) leśnictwa;
- 7) ochrony lasów i gruntów leśnych;
- 8) łowiectwa;
- 9) mikroorganizmów genetycznie zmodyfikowanych oraz organizmów genetycznie zmodyfikowanych, w tym nadzoru nad uprawami GMO w rozumieniu przepisów o mikroorganizmach genetycznie zmodyfikowanych oraz organizmach genetycznie zmodyfikowanych, z wyjątkiem spraw związanych z wydawaniem zezwoleń na wprowadzenie do obrotu żywności i środków farmaceutycznych, spraw organizmów genetycznie zmodyfikowanych przeznaczonych do użytku paszowego i pasz genetycznie zmodyfikowanych w zakresie niektórych zadań lub czynności określonych właściwymi przepisami oraz kontroli upraw w zakresie organizmów genetycznie zmodyfikowanych.

Ponadto przy Ministrze funkcjonują organy opiniodawczo-doradcze¹. Powołanie niektórych z tych organów uzależnione jest od decyzji Ministra (ich funkcjonowanie nie jest obligatoryjne). W swojej działalności organy opiniodawczo-doradcze mogą wykorzystywać potencjał ekspercki organizacji pozarządowych. Dla trzech organów, tj.: *Komisji ds. Mikroorganizmów i Organizmów Genetycznie Zmodyfikowanych*, *Państwowej Rady Ochrony Środowiska* oraz *Państwowej Rady Ochrony Przyrody*, przepisy określające prawne podstawy działania instytucji wskazują na konieczność członkostwa przedstawicieli organizacji ekologicznych.

5 Formy współpracy

5.1 Konsultacje publiczne

Konsultacje przygotowanych w Ministerstwie Środowiska, dalej zwanym „Ministerstwem”, dokumentów, w tym aktów prawnych, dokumentów strategicznych lub programowych i ich założeń, służą zapewnieniu możliwości aktywnej partycypacji szeroko rozumianego społeczeństwa obywatelskiego w procesie stanowienia prawa. Podstawowe zasady prowadzenia

¹ <https://bip.mos.gov.pl/organy-doradcze/>

konsultacji publicznych aktów prawnych zostały wyznaczone w *Wytycznych do przeprowadzania oceny wpływu oraz konsultacji publicznych w ramach rządowego procesu legislacyjnego*².

Konsultacje publiczne prowadzone są w sposób otwarty i powszechny, przy jednoczesnym zapewnieniu obywatelom możliwości zgłoszenia uwag, opinii i propozycji do konsultowanych dokumentów oraz otrzymania rzetelnej odpowiedzi na zgłoszone uwagi.

Dobłą praktyką będzie wdrożenie i stosowanie w Ministerstwie tzw. *Siedmiu zasad konsultacji*³.

5.2 Wzajemne informowanie o kierunkach działań

Informowanie o kierunkach działań polega na przekazywaniu informacji np. poprzez stronę internetową Ministerstwa i organizacji pozarządowych (w miarę możliwości z uwzględnieniem zasad dostępności publikowanych treści dla osób z niepełnoprównościami), oficjalne strony profilowe Ministerstwa i organizacji pozarządowych na portalach społecznościowych lub drogą e-mailową za pośrednictwem skrzynki elektronicznej Ministerstwa i organizacji pozarządowych lub indywidualnych kont e-mailowych pracowników tych instytucji. Minister i organizacje pozarządowe mogą także informować o kierunkach podejmowanych działań w wydawanych gazetach, newsletterach lub innych publikacjach.

5.3 Patronat honorowy Ministra

Organizatorzy przedsięwzięć o charakterze szczególnie istotnym z punktu widzenia polityki ochrony środowiska mogą ubiegać się o honorowy patronat Ministra, Sekretarza lub Podsekretarza Stanu. Obejmowane nim mogą być wydarzenia o zasięgu ogólnokrajowym (w szczególnych przypadkach – ponadwojewódzkim). Uzyskanie patronatu honorowego nie wiąże się z uzyskaniem wsparcia finansowego ani organizacyjnego ze strony Ministerstwa. Procedura uzyskiwania patronatu opisana jest na stronie internetowej Ministerstwa⁴.

5.4 Udział przedstawicieli Ministerstwa w wydarzeniach organizowanych przez organizacje pozarządowe

Możliwy jest udział przedstawicieli Ministerstwa w wydarzeniach organizowanych przez organizacje pozarządowe. Udział może mieć formę wsparcia merytorycznego na etapie przygotowania inicjatywy lub udziału w przedsięwzięciu w charakterze eksperta.

5.5 Udział organizacji pozarządowych w przygotowywaniu wydarzeń organizowanych przez Ministerstwo

Możliwy jest udział organizacji pozarządowych w wydarzeniach organizowanych przez Ministerstwo. Udział może mieć w szczególności formę wsparcia merytorycznego bądź logistycznego (lub obu) na etapie przygotowania inicjatywy lub udziału w przedsięwzięciu w charakterze eksperta.

5.6 Organizacja cyklicznych spotkań Ministra z organizacjami pozarządowymi

Minister może organizować spotkania z przedstawicielami organizacji pozarządowych m.in. w celu wymiany doświadczeń na temat współpracy, informowania o ewentualnych problemach we współpracy oraz wzajemnych kierunkach działań związanych z dalszą współpracą.

² Dokument przyjęty przez Radę Ministrów 5 maja 2015 r., <http://www.rcl.gov.pl/book/wytyczne>

³ Do pobrania w formie broszury ze strony: <https://www.gov.pl/web/cyfryzacja/jak-prowadzimy-konsultacje>

⁴ <https://www.gov.pl/web/srodowisko/patronaty>

6 Sposób realizacji Programu

Realizacja Programu będzie prowadzona w szczególności poprzez:

- 1) prowadzenie konsultacji publicznych z organizacjami pozarządowymi w zakresie opracowywanych w Ministerstwie aktów normatywnych i innych dokumentów;
- 2) utworzenie na stronie Ministerstwa zakładki dedykowanej współpracy Ministra z organizacjami pozarządowymi, w której umieszczony zostanie Program, informacje z zakresu nadzoru Ministra nad Fundacjami oraz specjalna zakładka dotycząca prac nad projektami aktów normatywnych, zawierająca link do strony Rządowego Procesu Legislacyjnego (<https://legislacja.rcl.gov.pl/>), na której udostępniane są takie projekty oraz wszelkie dokumenty dotyczące prac nad nimi, wraz z instrukcją wyszukiwania na tej stronie projektów aktów normatywnych przygotowanych i procedowanych przez Ministra Środowiska (menu wyszukiwarki z lewej strony, wyszukiwarka zaawansowana na dole menu, wyszukiwanie projektów Ministra Środowiska – menu rozwijane „Wnioskodawca”, **wyszukiwanie projektów na etapie konsultacji – menu rozwijane „Etap”**, wyszukiwanie projektu o określonym tytule – menu rozwijane „Tytuł projektu”, wyszukiwanie projektu zawierającego określone sformułowanie – menu rozwijane „Słowa kluczowe”);
- 3) utworzenie i aktualizowanie bazy danych kontaktowych organizacji pozarządowych współpracujących z Ministerstwem;
- 4) możliwość zlecania organizacjom pozarządowym przedsięwzięć do realizacji zgodnie z przepisami ustawy *o działalności pożytku publicznego i wolontariacie* oraz ustawy – *Prawo zamówień publicznych*;
- 5) współpracę z organizacjami pozarządowymi w zakresie wymiany wiedzy i doświadczeń oraz współpracę ekspercką przy podejmowanych zarówno przez Ministra, jak i organizacje pozarządowe, inicjatywach i przedsięwzięciach;
- 6) prowadzenie akcji i kampanii edukacyjnych, promocyjnych i informacyjnych we współpracy z organizacjami pozarządowymi;
- 7) wzajemny udział w spotkaniach, konferencjach, sympozjach, szkoleniach organizowanych przez Ministra, organizacje pozarządowe lub w inicjatywach wspólnych;
- 8) identyfikację i konsultację wzajemnych potrzeb i oczekiwań w zakresie przepisów, procedur oraz standardów obsługi dotyczących zakresu właściwości Ministra;
- 9) przyznawanie patronatów honorowych Ministra przedsięwzięciom organizowanym przez organizacje pozarządowe oraz udział Ministra w Komitecie honorowym przedsięwzięć organizowanych przez organizacje pozarządowe;
- 10) możliwość zawierania porozumień o współpracy między Ministrem a organizacją pozarządową;
- 11) wzmocnianie kompetencji pracowników Ministerstwa w zakresie konsultacji publicznych oraz działalności pożytku publicznego;
- 12) organizowanie wolontariatu i staży;
- 13) integrację osób niepełnosprawnych m.in. poprzez promocję zatrudnienia wśród osób niepełnosprawnych.

7 Okres realizacji Programu

Niniejszy Program jest wieloletnim programem współpracy z organizacjami pozarządowymi i będzie realizowany w latach 2020-2024.

8 Środki na realizację Programu

Realizacja Programu nie wymaga poniesienia przez Ministra dodatkowych kosztów. Działania będą podejmowane w ramach zadań własnych komórek organizacyjnych Ministerstwa, w ramach środków przewidzianych na ich realizację w planach finansowych.

9 Ocena realizacji Programu

Ocena stopnia realizacji Programu odbywa się na podstawie sporządzanych przez Departament Edukacji i Komunikacji Ministerstwa:

- 1) raportu rocznego – opracowanego na podstawie rocznych raportów z realizacji Programu przekazywanych przez komórki organizacyjne Ministerstwa w terminie do dnia 28 lutego roku następującego po roku, którego dotyczy raport;
- 2) podsumowującego raportu pięcioletniego.

Bieżąca ocena realizacji Programu może się odbywać również na podstawie okresowych raportów o podjętej współpracy sporządzanych przez komórki organizacyjne Ministerstwa. Raporty dodatkowe mogą być sporządzane z inicjatywy komórek organizacyjnych Ministerstwa lub na wniosek Departamentu Edukacji i Komunikacji. W przypadku sporządzania raportu z inicjatywy komórek organizacyjnych Ministerstwa są one zobowiązane do przekazania raportu do Departamentu Edukacji i Komunikacji do wiadomości.

Raporty zawierają w szczególności informację o:

- 1) dokumentach, które podlegały konsultacji z organizacjami pozarządowymi;
- 2) patronatach przyznanych w danym okresie przez Ministra przedsięwzięciom organizowanym przez organizacje pozarządowe.

Raporty roczne sporządzane przez Departament Edukacji i Komunikacji są zamieszczane na stronie Biuletynu Informacji Publicznej Ministerstwa do dnia 30 kwietnia roku następującego po okresie, którego dotyczy raport. Podsumowujący raport pięcioletni Minister ogłosi w Biuletynie Informacji Publicznej do dnia 30 kwietnia 2025 r.

10 Tworzenie Programu

Program powstaje w procesie kilkietapowej konsultacji wewnętrznej. Program podlega konsultacjom z organizacjami pozarządowymi poprzez udostępnienie na stronie Biuletynu Informacji Publicznej Ministerstwa. Program jest opiniowany przez członków kierownictwa Ministerstwa. Po zaopiniowaniu i konsultacjach oraz ewentualnych korektach zostaje przekazany do podpisu Ministra Środowiska.